

یک گزارش کوتاه

دولت و کمیساریای عالی پناهندگان چهارمین سال بلا تکلیفی ستمگرانه پناهندگان کرد ایرانی در ترکیه را آغاز می کنند:

پناهندگان را برای دریافت اجازه اقامت، با تهدید به اخراج از کشور مجبور به پرداخت ۱ میلیون دلار کرده، و سد راه حمایت های کشورهای دیگر شده اند. از این پس چه خواهند کرد؟

اوت ۲۰۰۴

بخش های ترجمه شده به فارسی با علامت مشخص شده اند.
متن کامل انگلیسی این گزارش در سایت اینترنت ما موجود است.

فهرست مطالب:

۱	۱. خلاصه
۳	۲. پیشینه
۵	۳. وضعیت بحرانی کنونی
۷	۴. پاسخ های کمیساریای عالی
۱۴	۵. نتیجه
۱۵	۶. خواسته ها
۱۷	پیوست ها

نهاد همبستگی با پناهندگان ایرانی سازمانی غیرانتفاعی ست در ایلات متحد آمریکا برای کمک رسانی به پناهجویان و پناهندگان ایرانی در سطح داخل آمریکا و بین المللی.

Iranian Refugees' Alliance, Inc.

Cooper Station PO Box 316 New York, NY 10276-0316 USA
phone & fax: 212/260-7460 e-mail: irainc@irainc.org URL: www.irainc.org

Briefing Paper

Government/UNHCR continue fourth year of cruel limbo for Iranian Kurds in Turkey:

*refugees bilked \$1/4 million under threat of deportation for
dodgy residence permits, protection offered by other countries
obstructed, what next?*

August 2004

CONTENTS:

I. Summary	1
II. Background	3
III. The present crisis	5
IV. UNHCR's response	7
V. Conclusion	14
VI. Recommendations	15
Appendices	17

*Iranian Refugees' Alliance, is a non-profit organization in the US assisting and advocating on
behalf of Iranian refugees & asylum seekers nationally and internationally.*

Iranian Refugees' Alliance, Inc.

Cooper Station PO Box 316 New York, NY 10276-0316 USA
phone & fax: 212/260-7460 e-mail: irainc@irainc.org URL: www.irainc.org

یک گزارش کوتاه

دولت و کمیساریای عالی پناهندگان چهارمین سال بلا تکلیفی ستمگرانه پناهندگان کرد ایرانی در ترکیه را آغاز می کنند:

پناهندگان را برای دریافت اجازه اقامت، با تهدید به اخراج از کشور مجبور به پرداخت ۱/۲ میلیون دلار کرده، و سد راه حمایت های کشورهای دیگر شده اند. از این پس چه خواهند کرد؟

۱۶ ژوئیه ۲۰۰۴ -- تلفن از کانادا به دفتر نهاد همبستگی با پناهندگان ایرانی
موضوع کمک کنید: خوبشاوندم پروازش را به کانادا از دست ندهد.

دارم راجع به وضع برادرم در ترکیه تماس می گیرم. اسمش احمد است و با زن و دو بچه سیزده و هفت ساله اش الان بیست و هشت ماه است که در ترکیه با بدبختی زندگی می کند. جزو پناهنده های شمال عراق هستند.

کانادا به آنها ویزا داده و بلیط هواپیمایشان هم برای آخر همین ماه است. ولی وقتی برای گرفتن اجازه خروج رفته اند پلیس شهرشون گفته که به شما اجازه خروج نمی دهیم، چون وزارت کشور و UN رفتن به کشور سوم را برای شمال عراقی ها ممنوع کرده. من خودم با پلیس حرف زدم و روشن شون کردم که ویزای آنها هیچ ربطی به UN ندارد و ما خودمون از طریق کفیل شخصی و اداره مهاجرت کانادا کارشون را درست کردیم. ولی پلیس می گه "فرقی نمی کنه، با این وجود به وزارت کشور نامه می دیم."

من خودم هم شمال عراق بودم و سال ۱۹۹۵ آدمم ترکیه. UN من را پنج سال پیش فرستاد کانادا. با وجودیکه تازه اینجا آدمم ولی هر کاری از دستم برآمده کردم تا آنها را در ترکیه حمایت کنم و از این بدبختی نجاتشون بدم. دو ماه پیش که احمد گفت هزار دلار برای پول دفترچه اقامت میخوان اگر نه دپورت می شن. واقعا نمیدانستم چه کنم. خیلی طول کشید تا این پول را با هزار بدبختی جمع کردم و برایشون فرستادم. آنها پول را دادند و اقامت قانونی شان را گرفتند ولی الان باز هم می گن ممنوع الخروج هستید.

پناهندگان عرضه شده، آنها را از حفاظ های قانونی مربوط به ممنوعیت استرداد پناهندگان، به صراحت محروم می کند و همچنین از هر نوع امداد انسانی و حتی اجازه خروج از کشور برای اسکان در یک کشور سوم جلوگیری می نماید.

هزینه اقامتی که به پناهندگان تحمیل شده البته تحول تازه ای در ترکیه نیست. از حوالی سال ۱۹۹۷ که این هزینه ها برقرار شدند پناهندگان و مدافعین آنها دائماً به آن اعتراض نموده اند. مسئله به این دلیل برای این گروه بحران زا شده که آنها مدت خیلی زیادی است که از حمایت های معیشتی محرومند و در عین حال خطر استرداد نیز آنها را شدیداً تهدید می کند.

۱. خلاصه

نهاد همبستگی با پناهندگان ایرانی شدیداً نگران امنیت و سلامت بیش از هزار پناهنده کرد ایرانی در ترکیه است، که از اوایل ژوئیه ۲۰۰۴ بطور جدی تهدید به اخراج از کشور شده اند. پناهندگان به این دلیل تهدید به اخراج شده اند که به علت نداری نمی توانند هزینه هنگفت درخواست شده برای اجازه اقامتشان را بپردازند. دولت این اجازه اقامت ها را در حالی به پناهندگان اعطا کرده که قبلاً به مدت سه سال از دادن اقامت معمول پناهجویی به آنها خودداری کرده بوده است. اقامت های مخاطره آمیزی که هم اکنون به

نمونه هایی مثل احمد که در خارج از کشور بستگانی دارد که حاضرند علی رغم کوهی از مشکلات او را حمایت کنند و حتی برای خروجش از این بلاتکلیفی ستمگرانه راه نجاتی هم فراهم کنند البته نادر هستند. اغلب پناهندگان کسی را در خارج از کشور ندارند و اگر هم دارند آنها نیز خودشان به تازگی بعنوان پناهنده ساکن آن کشورها شده اند و اصلاً در شرایطی نیستند که بتوانند از یک خانواده دیگر حمایت کنند چه رسد به اینکه این کار را بطور درازمدت انجام دهند. برنامه های اسکان دهی پناهندگان، همانند نمونه کانادا هم، که براساس کفیل شخصی صورت می گیرد نه فقط معدود، بلکه فراهم کردنشان نیز بسیار مشکل است. گذشته از اینها، پناهندگانی مثل احمد تا آوریل سال ۲۰۰۴ حتی اجازه یک بار خروج از شهر وان را نیز نداشتند.

در واقع امر، در این تلاش جانگداز برای نجات احمد و خانواده اش، آنان خود را سپاسگزار کانادا، و نه هیچ مرجع دیگری می دانند. مأموران مهاجرت کانادا در آنکارا با توجه به اینکه احمد تقریباً دو سال در شهر وان محبوس بوده، وقتی با خبر شدند که او قرار است از وان منتقل شود به سرعت برایش امکان مصاحبه و انجام معاینات پزشکی لازم را فراهم کردند. بعد هم بیدرنگ، در عرض دو ماه، که برای انجام این اقدامات به نحوی عجیب کوتاه مدت است، برایش ویزا و بلیط هواپیما صادر کردند. هیچکس در این میان خبر نداشت که احمد و خانواده محکوم شده اند که بدون هیچ دلیل موجهی، تا مدت های نامعلوم، در این شرایط غیرانسانی و نامشخص، زجر بکشند، و از این بدتر، حتی ممکن است به زور به کشور عراق بازگردانده شوند.

ایرانیانی که این بلاتکلیفی ستمگرانه به آنها تحمیل شده حداقل ۳۲٪ جمعیت پناهنده و پناهجوی ایرانی در ترکیه را تشکیل می دهند و تقریباً ۲۷٪ از کل جمعیت مورد توجه کمیساریای عالی ملل متحد در امور پناهندگان (UNHCR) [از این پس کمیساریای عالی]، یعنی مرجع بین المللی حمایت از پناهندگان می باشند. آنچه در این میان شدیداً نگران کننده است عملکردها، بی تفاوتی ها، و توجیحات کمیساریای عالی است. نه تنها این نهاد با ممانعت از اسکان دهی پناهندگان در کشورهای سوم عملاً بانی و باعث این بحران است، بلکه دولت ترکیه را نیز وا داشته که رسماً اعلام کند

پناهندگان اجازه اسکان در کشور سوم را ندارند. کمیساریای عالی همچنین برای بلاتکلیفی ستمگرانه ای که به پناهندگان تحمیل کرده توجیحات غیر قابل پذیرشی ارائه می دهد، از جمله یک اختراع جدید بنام اسکان دهی "عادلانہ".

در حالیکه فقط شش ماه به تصمیم گیری اتحادیه اروپا برای ورود ترکیه به مرحله بعدی از مراحل پیوستن به این اتحادیه مانده، پیشرفت های دولت ترکیه در زمینه برآورده کردن معیارهای حقوق بشری لازم به این پیوست شدیداً تحت نظر جامعه بین الملل است. لیکن، در سه سال گذشته، این کشور نه فقط در زمینه مسائل پناهندگی هیچ پیشرفت واقعی نداشته، بلکه در رابطه با این یک سوم از پناهندگان غیر اروپایی کشورش فرسنگ ها عقب رفته است و به شرایطی به مراتب بدتر از یک دهه پیش بازگشته، یعنی زمانی که ترکیه اساساً هیچ نوع مقررات پناهندگی نداشت.

در حالیکه کمیساریای عالی سعی دارد دولت ترکیه را مقصر اصلی این گونه رفتارها با پناهندگان نشان دهد، در واقعیت این خود کمیساریا است که مانع اصلی تحقق یک راه حل انسانی، امن و دائم برای پناهندگان است. حال آنکه در گذشته کمیساریای عالی نشان داده که هر موقع منافع پناهندگان را در اولویت قرار داده به خوبی توانسته هم آنها را به سرعت از مخاطرات دور کند و هم توافق دولت را بدست آورد. در این مورد نیز راه حل بسیار آسان است: پناهندگان بایستی بدون معطلی در کشورهای سوم اسکان داده شوند.

این گزارش که بر پایه مصاحبه های دست اول با پناهندگان تهیه شده، مکمل گزارش پنجاه صفحه ای ماه آوریل سال ۲۰۰۳ این نهاد است، که تحت عنوان "خارج از صفحه رادار: اهمال دولت ها و کمیساریای عالی پناهندگان وضعیت هزاران پناهنده گرد ایرانی را در ترکیه و شمال عراق به مخاطره انداخته است" منتشر شده <<http://www.irainc.org/text/pub/FNIreport2.pdf>> و درباره شرایط سخت این پناهندگان در ترکیه و چهار هزار پناهنده دیگری است که هنوز در شمال عراق سرگردان می باشند. در اینجا به لحاظ رعایت مسائل امنیتی، از ذکر نام واقعی مصاحبه شوندگان خودداری کرده ایم.

۵. نتیجه

جستجوی امنیت واقعی حق بنیادی کلیه پناهندگان است. این جستجو، نه تنها در مقابله با سرکوبگران و شکنجه گران آنها موجه است، بلکه همچنین در برابر سختگیری های شدید و دراز مدتی که بر حقوق بنیادی انسانی شان اعمال می شود نیز صادق است.

این به اصطلاح "تصمیمی" که دولت ترکیه و کمیساریای عالی، پس از شش ماه مشورت برای پناهندگان شمال عراق ابداع کرده اند دنباله همان اقدامات تنبیهی ست که کمیساریای عالی اکنون به مدت سه سال است برای جلوگیری از "جابجایی مجدد" پناهندگان ایرانی که هنوز در عراق هستند بر پناهندگان ایرانی ساکن ترکیه اعمال کرده است. دولت ترکیه اکنون پذیرفته است که سیاست کمیساریای عالی را سیاست رسمی خود اعلام کند ولی در عوض به پناهندگان اجازه اقامت های پرخطر و بسیار هنگفتی تحمیل کرده است و آنها را آشکارا از حفاظ های قانونی مربوط به ممنوعیت استرداد پناهندگان، محروم نموده.

در ماه مارس ۲۰۰۱ ترکیه به منظور اجرای الزامات الحاق به اتحادیه اروپا، یک "برنامه عملکرد ملی" تدوین کرده. طبق این برنامه، ظاهراً این کشور پذیرفته مسئله برداشتن محدودیت جغرافیایی را که مانع از پذیرفتن غیر اروپائیان به عنوان پناهنده می شود مورد بررسی قرار دهد، و همچنین امکانات مسکن و حمایت های اجتماعی برای پناهندگان فراهم کند. در ژوئیه ۲۰۰۳ نیز دولت ترکیه این برنامه را

۶. خواسته ها

نهاد همبستگی با پناهندگان ایرانی ازدولت ترکیه و از کمیساریای عالی و جامعه بین الملل مُصرانه می خواهد که با اقدامات فوری خود برای این جمعیت بیش از هزار نفر پناهنده که بدون هیچ پایه و اساسی برای مدتهای طولانی از حقوق پایه ای بشری محروم شده اند امکان دستیابی به امنیت موثر و واقعی و حقوق انسانی را فراهم کنند.

از دولت ترکیه

- ابلاغیه ای که در تاریخ ۱۲ آوریل ۲۰۰۴ برای پناهندگان صادر شده پس گرفته شود و به تمام افراد این گروه بطور دست جمعی موقعیت پناهجویی منظور شده در مقررات سال ۱۹۹۴ پناهندگی ترکیه اعطاء شود؛
- به صراحت تعهد داده شود که اصل عدم بازگرداندن پناهنده در مورد تمام پناهندگان اجرا می گردد؛
- هزینه های هنگفت مربوط به کسب اجازه اقامت توسط استثنائات موجود در قوانین و یا اصلاح آنها لغو گردد؛
- طبق پیش شرطهای مشخص شده برای الحاق به اتحادیه اروپا و همچنین برنامه ملی ای که از سوی خود دولت برای این الحاق اعلام شده، برای پناهندگان امکانات گسترده حمایتی از جمله مسکن، غذا، و یا اجازه کار فراهم گردد؛
- به هر پناهنده ای که از کشور سومی ویزا دارد فوراً اجازه خروج داده شود.

از کمیساریای عالی پناهندگان

- توافق کمیساریای عالی و دولت که در تاریخ ۱۲ آوریل ۲۰۰۴ علنی شده پس گرفته شود و از دولت خواسته شود که به صراحت اصل عدم بازگرداندن پناهنده را در مورد این پناهندگان برسمیت بشناسد؛
- تحمیل هزینه های هنگفت به پناهندگان برای کسب اجازه اقامت محکوم گردد و برای لغو آن فوراً اقدام شود؛

دقیق تر کرده و برای رسیدن به این اهداف نقشه های مشخص تری عرضه کرده است، از جمله تهیه قوانین جدید و تغییرات ساختاری.

لیکن، در سه سال گذشته، این کشور نه فقط در زمینه مسائل پناهندگی هیچ پیشرفت واقعی نداشته، بلکه در رابطه با این یک سوم از پناهندگان غیر اروپایی کشورش فرسنگ ها عقب رفته است و به شرایطی به مراتب بدتر از یک دهه پیش بازگشته، یعنی زمانی که ترکیه اساساً هیچ نوع مقررات پناهندگی نداشت.

البته مسئولیت و پاسخگویی کمیساریای عالی در قبال پناهندگان همانند عملکرد دولت ها نیست. اما هنگامی که دولت ها با این نهاد مشورت می کنند و نتیجه آن نقض فاحش حقوق بین المللی پناهندگی و انسانی است، یا هنگامیکه کمیساریا وظیفه دارد راه حل های درازمدت برای پناهندگان پیدا کند ولی در نهایت بی ملاحظگی از این کار سر باز می زند، این نهاد را نیز بایستی به پرسش و پاسخ کشاند.

در این مورد، هر چند که کمیساریای عالی کوشش دارد دولت ترکیه را مُقصر اصلی این گونه رفتارها با پناهندگان نشان دهد، در واقعیت این خود کمیساریا است که مانع اصلی تحقق یک راه حل انسانی، امن و دائم برای پناهندگان است. حال آنکه در گذشته کمیساریای عالی نشان داده که هر موقع منافع پناهندگان را در اولویت قرار داده به خوبی توانسته هم آنها را به سرعت از مخاطرات دور کند و هم توافق دولت را بدست آورد.

در حالیکه فقط شش ماه به تصمیم گیری اتحادیه اروپا برای ورود ترکیه به مرحله بعدی از مراحل پیوستن به این اتحادیه مانده، پیشرفت های دولت ترکیه در زمینه برآورده کردن معیارهای حقوق بشری لازم به این پیوست شدیداً تحت نظر جامعه بین الملل است.

ولی متأسفانه تا آنجا که مربوط به حقوق پناهندگان و مهاجرین می شود جامعه بین الملل در مورد بررسی عملکردهای ترکیه کوتاهی کرده است. اینکه در دورانی به این مهمی کارنامه دولت ترکیه در زمینه مسائل پناهندگی جز وعده های توخالی و فرسنگ ها عقب رفتن در رابطه با یک سوم از پناهندگان غیر اروپایی کشورش نمی باشد بایستی جامعه بین الملل را وا دار کند که بیدرنگ به این مسائل پردازد.

از اتحادیه اروپا

- در ارزیابی از پیشرفت ترکیه در عملکردهایش، مسئله حمایت از پناهندگان را در صدر برنامه خود قرار دهد و خواهان عملکردهای مشخص و عینی در این زمینه باشد؛
- در تصمیم بعدی خود که در دسامبر ۲۰۰۴ برای مرحله بعدی کاندیداتوری ترکیه برای ورود به اتحادیه اروپا می‌گیرد در مورد ضرورت پیشرفت در مسائل پناهندگی تاکید ورزد؛
- در گزارش دوره ای بعدی خود که سپتامبر ۲۰۰۴ منتشر می‌کند در مورد وضعیت این گروه مشخص در ترکیه نظر دهد و خواهان پایان یافتن بلاتکلیفی ستمگرانه ای که به این پناهندگان تحمیل شده گردد.

برای خواندن پیوست ها لطفا به اینجا مراجعه کنید:

پیوست ۱: برگردان فارسی نامه ۱۳ ژوئیه ۲۰۰۴ دفتر ترکیه کمیساریای عالی ملل متحد در امور پناهندگان

<<http://www.irainc.org/text/pub/Zamimeh1.pdf>>

پیوست ۲: برگردان فارسی ابلاغیه ۱۲ آوریل ۲۰۰۴ دولت ترکیه برای پناهندگان ایرانی شمال عراق

<<http://www.irainc.org/text/pub/Zamimeh2.pdf>>

پیوست ۳: حکم دپورت از دادگاه صلح و جزای یوکسکوا برای چند پناهنده که به آنها اقامت پناهجویی داده نشده (ترکی)

<<http://www.irainc.org/text/pub/NIpaperAppendixI11.pdf>>

- بیدرنگ به کلیه پناهندگان بطور دائمی و مساوی با دیگر پناهندگان کمک مالی ارائه شود؛
- خروج پناهندگانی که خود امکان اسکان یابی در کشورهای سوم را بدست آورده اند تسهیل شود و برای پرونده های مشابه همه تسهیلات لازم فراهم گردد؛
- مراحل کار اسکان دهی کلیه پناهندگانی که امکانات شخصی فوق را ندارند بیدرنگ آغاز گردد؛
- اطلاعات دقیق مربوط به پناهندگان ایرانی که از شمال عراق به ترکیه آمده اند بطور کامل به اطلاع عموم رسانده شود.

از جامعه بین الملل

- توافق اخیر دولت ترکیه و کمیساریای عالی را در مورد پناهندگان، بر اساس توضیحات بالا محکوم کند،

از دولت ترکیه مُصرانه بخواهد که برطبق توضیحات بالا به تعهدات و مسئولیت هایش در قبال کلیه پناهندگان عمل کند و با همکاری دیگر دولت ها برای آنها راه حل های درازمدت بیابد؛

- از کمیساریای عالی مُصرانه بخواهد که طبق توضیحات بالا، به وظیفه محوری اش در حمایت از این گروه که در مخاطره و ضربه پذیر است، عمل کند و از اینکه تا کنون در انجام مسئولیت هایش اهمال کرده به این نهاد انتقاد کند؛

اقدامات تنبیهی کمیساریای عالی علیه پناهندگانی که برای دستیابی به امنیت و حقوق انسانی موثر و دائمی از کشوری به کشور دیگری می روند مورد انتقاد قرار دهند؛

- از کمیساریای عالی مُصرانه بخواهد که فعالیت هایش را با شفافیت کامل و در کمال بی طرفی انجام دهد و همواره جامعه بین الملل را از وضعیت کلیه پناهندگان ایرانی در ترکیه با خبر سازد؛

• نهادهای محلی و بین المللی حقوق بشر که مشغول نظارت و بررسی اقدامات ترکیه برای الحاق به اتحادیه اروپا هستند مسائل پناهندگی را نیز در دستور کار خود بگذارند و در این رابطه خواسته های مشخصی ارائه، و برای تحقق عاجل و عینی آنها پافشاری کنند.